

blive underkastet en nærmere Prøvelse og blive nærmere belyst. Man maa jo sagtens gaa ud fra — det har man vel Lov til —, at Forslagsstillerne sidde inde med større Sagskundskab paa dette Omraade end vi andre dødelige; men det er lige saa givet, at denne naturligvis kun kan blive meddelt os gennem et Udvalgs Arbejde, i alt Fald saaledes, at det kommer til at fatte noget. Et er, som sagt, at tale om Sagen i sin Almindelighed og et andet er at lovgive om den. Det forekommer mig, at selve Lovforslaget bærer Vidnesbyrd om, at dette sidste er adskilligt vanskeligere. Jeg vil gerne slaa det fast, thi jeg vil ikke høre til dem, som sige: Vi skyde Spørgsmaalet fra os i al Almindelighed uden Debat; det hører til de Spørgsmaal, hvorom der overhovedet ikke kan lovgives! Jeg tror, det er blevet sagt, at det hører til de Ting, som saadan maa ordne sig selv. Til dem, der sige det, vil jeg absolut ikke høre, og derfor ønsker jeg, at Sagen maa blive undersøgt. Hvorfor skulde der ikke kunne lovgives om denne Sag saa vel som om enhver anden Sag? Det forekommer mig lidt usandsynligt, at dette ikke skulde være Tilfældet. Det er i alt Fald heller ikke blevet bevist. Naar nemlig Spørgsmaalet, som det jo gør, staar paa Dagsordenen i alle kultiverede Lande, er det sikkert nok, at der saa i alt Fald inden for visse Klasser af Samfundet maa være en Trang oppe i saa Henseende; og at denne Trang maa kunne imødekomes af Lovgivningsmagten, skulde man dog antage for sandsynligt. Og dertil kommer jo ogsaa dette, at rent og bart ukendte med en Indskrænkning i Arbejdstiden ere vi jo ikke. Det er allerede for mange Aar siden i det engelske Parlament blevet gjort gældende, at der lige fra Arilds Tid ved Lovgivningsmagten var blevet foretaget Indskrænkninger i Arbejdstiden. Og vi have jo ogsaa her i Landet allerede f. Eks. en Helligdagslov. Ja, man vil maaste sige, at denne Helligdagslov er givet af religiøse Grunde eller noget lignende. Jeg antager imidlertid, at det ikke særlig var dette, Lovgivningsmagten tog Hensyn til, da den vedtog Helligdagsloven. Naar man bestemte, at Helligdagene skulde være Fridage, var det ikke særlig af religiøse Grunde, men jeg antager, at det var, fordi de Folk, som arbejde 6 Dage om Ugen, ikke blot have Ret til at faa den syvende fri, men nødvendigvis maa have den fri. Og der er dog vel ingen, som vil paastaa, at fordi vi indskrænke Arbejdsugen til 6 Dage i Stedet for de 7, som Ugen indeholder, vil der af den Grund paa den 7de Dag gaa saa og saa mange Værdier

tabt; det er der ingen, der falder paa at sige, og der er heller ingen, som tror det. Men man har jo ment, at Sagen skulde ordne sig af sig selv; vi skulde ikke lovgive om den. Naar man saa imidlertid spørger, hvorledes man da har tænkt sig, at denne Sag skulde ordnes af sig selv, saa vises der hen til, at Arbejderne organisere sig nu om Stunder; man har Arbejdsagsforeninger o. s. v., og det viser sig, at disse Aagsforeninger ved Hjælp af deres Organisation kunne tvinge enhver som helst Fordring igennem; de kunne jo i Nødsfald gøre Strejke. Det kan gerne være, at man har Ret deri, og jeg tvivler for mit Vedkommende aldeles ikke om, at dersom de organiserede Arbejdere bleve enige om paa en eller anden Maade at gennemføre en Normalarbejdsdag paa 8, 7 eller 6 Timer, hvad det nu skulde være, kunde det nok ske, hvad skulde der være i Vejen for det? Men det forekommer mig, at netop vi, der ikke befindes os inden for Arbejderorganisationerne, ikke kunne være synderlig interesserede i, at Sagen skulde udvikle sig paa denne Maade. Der er jo næppe nogen Tvivl om, at de Krav, som fra Arbejdernes Side gennemføres ved Hjælp af Strejker og den Slags Ting, blive uhyre dyrt betalte; det er jo den almindelig Antæ mod Strejker, at der tabes saa uhyre Værdier ved dem. Men naar det altsaa vilde føre saa store Tab med sig, om Arbejderne selv skulde gennemføre Normalarbejdsdagen ved Hjælp af Strejker eller lignende, saa staa vi os dog vist ved at imødekomme Arbejdernes Krav og forsøge paa at lovgive derom. Naar vi nemlig ikke gøre det, er det sikkert, at ogsaa vi komme til at betale vor Del af de Værdier, som gaa tabt derved, at Arbejderne selv gennemføre deres Fordringer; dette er der ingen Tvivl om. Og det er ogsaa denne Omstændighed, at denne Strejkevej er en saa dyr Vej at gaa, som har gjort, at de engelske Arbejdere, saa vidt jeg ved, i 1890 vedtog, at 8 Timers Normalarbejdsdagen skulde gennemføres ved Lov. Sikert nok staar det i de engelske Arbejders Magt i alt Fald paa mange Omraader at tvinge Normalarbejdsdagen igennem ved Hjælp af deres Organisationer, men naar de have foretrukket ikke at gøre dette, og derimod have foretrukket at bante paa Lovgivningsmagtens Dør for at faa den gennemført ad denne Vej, saa er dette sikkert nok i Erkendelsen af, at det vilde blive for dyrt at gaa en anden Vej. At det er rigtig at foretage en Begrænsning af Arbejdstiden, kan der jo ikke herke Spor af Tvivl om. Hensigten med alt det Arbejde, som over-